ΚΟΜΜΑΤΑ, ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Συνέχεια ἐκ τῆς 1ης σελίδος

σότερο ἀπό αὐτονόητες καί ἄχρηστες κοινοτοπίες: ὅλα τά κόμματα θά μποροῦσαν νά ἰσχυρισθοῦν — καί τό κάνουν, ἄλλωστε — ὅτι ἐπιδιώκουν τή δικαιοσύνη καί τήν ἐλευθερία, τό γενικό καί τό ἐθνικό συμφέρον καί τά τοιαῦτα. Λόγια κενά περιεχομένου πού οὔτε τό ξεχώρισμα τοῦ ἑνός κόμματος ἀπό τό ἄλλο δέν ἐπιτρέπουν. Τώρα, μάλιστα, ἡ ἀνιαρή αὐτή ὁμοιομορφία ἐπιβάλλεται ἀπό τόν νόμο περί κομμάτων πού διατάσσει ὅτι ὅλα τά κόμματα «δέον νά διέπωνται ὑπό ἐθνικῶν καί δημοκρατικῶν ἀρχῶν καί νά ἀποσκοποῦν εἰς τήν πρόοδον τοῦ ἔθνους καί τήν εὐημερίαν τοῦ λαοῦ, ἐν ἐλευθερία, ἰσότητι καί δικαιοσύνη». Περιττή εἶναι ἀκόμα καί ἡ διαμαρτυρία, πού κάποιος νόμος θέλησε νά καθορίσει δεσμευτικά τίς ἀρχές τῶν κομμάτων: σ' αὐτό τό βαθμό γενικότητας, ὅλα εἶναι ἀνώδυνα καί ἀκίνδυνα κι ἀνόητα (δηλαδή ἄνευ νοήματος).

Σημασία ἔχει ἡ ἀμέσως ἑπόμενη φάση τῆς ἐξειδικεύσεως τῶν ἀρχῶν, ἐκεῖ ὅπου τό κόμμα θάπρεπε νά κάνει τίς βασικές κοινωνικές ἐπιλογές καί, ἀναγνωρίζοντας τήν ὕπαρξη συμφερόντων πού συγκρούονται μέσα στήν κοινωνία, νά διακηρύξει ποιά συμφέροντα θά ὑποστηρίξει καί σέ βάρος ποιῶν ἄλλων. Μέ αὐτή τή διακήρυξη, μέ αὐτές τίς «ἀρχές», θάπαιρνε τό κόμμα τήν ἀληθινή του φυσιογνωμία, θά ἀποκάλυπτε τήν ἀληθινή κοινωνική του λειτουργία, θά δημιουργοῦσε σαφήνεια. Τή σαφήνεια αὐτή φαίνεται νά ἀπαγορεύει ὁ νόμος περί κομμάτων, ἐπιτάσσοντας ὅτι τά κόμματα «δέν δύνανται νά ἐκφράζουν τά συμφέροντα ὡρισμένης ἐπαγγελματικῆς ἤ ἄ λ λ η ς ὁμάδος». Ἀλλά ἡ ἀπαγόρευση αὐτή δέν φαίνεται νά ἔχει περισσότερη σημασία ἀπό τή γνωστή διαταγή κάποιου προέδρου κοινότητας πού ἀπαγόρεψε στήν περιοχή τῆς κοινότητάς του τήν πάλη τῶν τάξεων. Οὔτε ἀποτελεῖ θεμιτό ὑποκατάστατο τῆς ἀναγκαίας κοινωνικῆς ἐπιλογῆς ἡ δήλωση, ὅτι «ὅλα» τά συγκρουόμενα συμφέροντα θά ὑποστηριχθοῦν «ἁρμονικῶς» ἤ «συμμέτρως», γιατί τότε πρέπει νά ἐκτεθοῦν καθαρά τά κριτήρια τῆς ἁρμονίας ἤ τῆς συμμετρίας, πού τό κάθε κόμμα πιστεύει γιά σωστά.

Στήν καθαρή προβολή τῶν ἀρχῶν, πού θά ἀντιστοιχοῦσαν στή βασική κοινωνική τοποθέτηση τοῦ κάθε κόμματος, ὑπάρχουν δυό ἄλλα σοβαρά ἐμπόδια. Τό ἕνα προέρχεται ἀπό τή νομική ἀπαγόρευση κάθε μεταβολῆς τοῦ κοινωνικοῦ συστήματος: τό κόμμα πού θά ἐπιδίωκε μιά τέτοια μεταβολή θά ἔπρεπε νά συγκαλύψει τίς ἀρχές του, γιατί ἀλλιώτικα αὐτό θά κινδύνευε νά διαλυθεῖ ἀπό τό Συνταγματικό Δικαστήριο καί τά μέλη του θά κινδύνευαν νά φυλακισθοῦν μέ τόν νόμο 509. Βέβαια, ἡ ἀπαγόρευση (τουλάχιστο γιά τήν ἐφαρμογή τοῦ 509) ἀφορᾶ τή «βίαιη» μεταβολή, ἀλλά, στόν τόπο μας καί στόν καιρό μας, ἡ ἐξάρτηση ἀπό τήν κρίση ἁρμοδίων (καί ἀναρμοδίων) γιά τό τί ἐμπίπτει καί τί δέν ἐμπίπτει σέ τέτοιες ἀπαγορεύσεις ἀποτελεῖ πολύ ἐπικίνδυνο σπόρ.

Καθολικότερη καί μονιμότερη σημασία (ἄσχετη ἀπό τίς ἰδιοτροπίες τοῦ νομικοῦ μας καθεστῶτος), ἔχει τό δεύτερο ἐμπόδιο στήν ἀνοιχτή προβολή τῶν ἀρχῶν ἑνός κόμματος: Τό κόμμα, ἐξ ὁρισμοῦ, ἔχει σκοπό τήν προσέλκυση τῆς πλειοψηφίας· γιά νά πετύχει τό σκοπό του πρέπει νά παρουσιάζει, στό μεγαλύτερο δυνατό ἀριθμό ἀνθρώπων, μιάν εἰκόνα ἑλκυστική. Μέ κριτήρια γνωστά ἀπό τίς σύγχρονες τεχνικές τοῦ μάρκετινγκ καί τῆς προαγωγῆς τῶν πωλήσεων, ἡ εἰκόνα τοῦ κόμματος πρέπει νά «πουλιέται». Ἡ ἀνάγκη αὐτή εἶναι μοιραῖο καί ἀναπόφευκτο αἴτιο νοθεύσεων στήν παρουσίαση τῶν ἀρχῶν τοῦ κόμματος πού εἶναι ἡ προμετωπίδα του. Δύσκολα θά μποροῦσε νά φαντασθεῖ κανείς ἕνα κόμμα ἀντιδραστικῆς συντηρητικότητας πού θά φανέρωνε εἰλικρινά τίς ἀρχές — κι ἔτσι βλέπουμε τά πιό δεξιά κόμματα νά κάνουν φραστικά ἀνοίγματα πρός τά ἀριστερά. Ἀλλά καί τά ἀριστερά κόμματα προσπαθοῦν νά πλατύνουν τή λαϊκή τους βάση παρέχοντας κάποιες φραστικές καθησυχάσεις στή συντηρητικότερη πελατεία τους. Ἡ ἀπόλυτη εἰλικρίνεια στή διατύπωση τῶν ἀρχῶν ἑνός κόμματος θά μποροῦσε νά σημαίνει ἐκλογική αὐτοκτονία.

Καταντοῦν ἔτσι οἱ ἀρχές νά εἶναι μᾶλλον δυσδιάκριτα σύμβολα πού χρειάζονται ἀποκρυπταγράφηση — ἀντικείμενα τῆς σύγχρονης γλωσσολογίας καί σημασιολογίας. Ὅταν τονίζεται περισσότερο τό «ἐθνικόν συμφέρον» ἤ ἡ σημασία τῆς «ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας» στήν οἰκονομία, τό κόμμα ἀνήκει στή συντηρητική παράταξη καί πρέπει κανείς νά ὑποθέσει, ὅτι ἀκολουθεῖ ὅλες τίς γνωστές, ἀλλά ἀφανέρωτες ἀρχές τῶν δεξιῶν κομμάτων· ἀντίθετα, ὅταν γίνεται περισσότερος λόγος κιά τό «λαϊκό συμφέρον» ἤ γιά κρατικό παρεμβατισμό στήν οἰκονομία, τό κόμμα πιθανότατα τοποθετεῖται στήν ἄλλη πλευρά τοῦ ναυτοῦ κοινωνικοῦ ὁδοφράγματος.

Μόλις οἱ ἀρχές ἐγκαταλείψουν τό πεδίο τῆς βασικῆς ἐπιλογῆς στήν κοινωνική τοποθέτηση καί προχωρήσουν σέ μιά φάση μεγαλύτερης ἐξειδικεύσεως, γίνεται ἐντονότατη ἡ ἐξάρτησή τους ἀπό τόν τόπο καί τόν χρόνο. Τά ἴδια τά προβλήματα, ὄχι μονάχα οἱ λύσεις, παραλλάζουν σέ κάθε χώρα καί σέ κάθε ἐποχή: μιά διακήρυξη ἀρχῶν ὑπέρ τῆς δημοτικῆς γλώσσας στήν παιδεία ἤ ὑπέρ τῆς ἀβασίλευτης δημοκρατίας ἤ ὑπέρ τοῦ σεβασμοῦ τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων, ἐνῶ τόσα θά ἐσήμαινε στόν τόπο μας, θά ἦταν χωρίς σημασία π.χ., στήν Ἀμερική, ὅπως καί μιά διακήρυξη γιά τήν ἴση μεταχείριση τῶν μαύρων δέν θά εἶχε σημασία ἐδῶ.

Ἡ μετάβαση σ' αὐτή τή φάση τῆς ἐξειδικεύσεως προκαλεῖ μιάν οὐσιαστική μεταβολή: δέν πρόκειται πιά γιά γενικές ἀρχές, ἀλλά μᾶλλον γιά πολιτικό πρόγραμμα. Τά ὅρια εἶναι βέβαια ἀσαφή. Ἀναρωτιέται ὅμως κανείς, μήπως θά ἦταν προτιμότερο γιά τή σαφήνεια καί τή διαύγεια τῆς πολιτικῆς ζωῆς, νά ἐγκαταλειφθεῖ ἡ μάταιη προβολή ἀρχῶν, ἀορίστων καί παραπλανητικῶν, γιά χάρη ἑνός προγράμματος ἐξειδικευμένου στό ἔπακρο. Τίς μεγαλόστομες διακηρύξεις θά ἀντικαθιστοῦσε ἡ παρουσίαση συγκεκριμένων μέτρων γιά τήν ἐπίλυση συγκεκριμένων προβλημάτων τοῦ παρόντος τόπου καί χρόνου. Καί ἡ πολιτική ὡριμότητα τῆς κομματικῆς πελατείας, ὅση καί ὅταν θά ὑπῆρχε, θά μποροῦσε νά ἐπιβάλει στά κόμματα συγκεκριμένες δεσμεύσεις στήν παρουσίαση τῶν προγραμμάτων: ὄχι ἁπλῶς τί θά κάνουν, ἀλλά καί τί δέν θά κάνουν, ὄχι μόνο ποιές κατηγορίες πολιτῶν θά ἱκανοποιήσουν, ἀλλά καί ποιές θά δυσαρεστήσουν, ἀκόμα καί ποιά διατύπωση θά πάρουν τά νομικά κείμενα πού θά πραγματώνουν τό πρόγραμμα — προπάντων: μέ τί οἰκονομικά μέσα (ποιές αὐξήσεις φόρων ἤ ποιές περικοπές ἄλλων δαπανῶν) θά πραγματοποιηθοῦν οἱ ὑποσχέσεις πού παρέχονται στό πρόγραμμα!

Τό πρόγραμμα δέν ἀντικαθιστᾶ τίς ἀρχές γιατί, λογικά, δέν εἶναι παρά ἡ ἐφαρμογή τῶν ἀρχῶν στά κάθε λογῆς δεδομένα τῆς πολιτικῆς πραγματικότητας. Ἀφετηρία παραμένουν οἱ ἀρχές, οἱ θεμελιακές ἐπιλογές κοινωνικῆς καί ἰδεολογικῆς τοποθετήσεως. Ἀλλά, ἐνῶ οἱ ἀρχές συγκαλύπτουν καί παραπλανοῦν, πάντως ὡραιοποιοῦν, τό συγκεκριμένο πρόγραμμα, εἶναι ἡ στιγμή τῆς ἀλήθειας. Γι' αὐτό καί ἡ διατύπωση τοῦ συγκεκριμένου προγράμματος ,ἔχει πολύ περισσότερη σημασία ἀπό τή διατύπωση κάποιων ἑλκυστικῶν «ἀρχῶν», πού εἶναι ἄγνωστο πῶς θά ἐξειδικευθοῦν στήν πολιτική πράξη.

Κι' ὅμως, τό πρόγραμμα, παρά τή σαφήνεια καί τή δεσμευτικότητά του, δέν μπορεῖ νά ἀποτελέσει τό μοναδικό συνεκτικό στοιχεῖο ἑνός κόμματος. Τοῦ λείπει τό στοιχεῖο τῆς σταθερότητας. Ἐνῶ οἱ ἀρχές, πού γειτονεύουν μέ τίς ἀφηρημένες «ἰδέες», μποροῦν νά ἀποτελοῦν μόνιμη ἀφετηρία τῆς πολιτικῆς πράξεως, ἐξειδικευόμενες κάθε φορά, ἀνάλογα μέ τίς περιστάσεις καί τήν ἐπικαιρότητα, τό πρόγραμμα εἶναι ἀναγκαστικά μεταβλητό. Σέ κάθε ἱστορική στιγμή, ἔστω σέ κάθε ἐκλογική ἀναμέτρηση, τά κόμματα θά ἔπρεπε νά διαλύονται καί νά ξανασυγκροτοῦνται γύρω ἀπό τά καινούργια προγράμματα, πού κάθε φορά θά ἐπέβαλλαν οἱ περιστάσεις. Ἄν αὐτό δέν συμβαίνει, εἶναι γιατί τό καινούργιο κάθε φορά πρόγραμμα τοῦ κάθε κόμματος καθρεφτίζει κάποιες ἀφετηριακές «ἀρχές» πού μένουν ἀμετακίνητες. Αὐτές ἐξασφαλίζουν τήν ταυτότητα τοῦ κόμματος καί τήν ἀναγκαία συνέχεια στήν πολιτική προσπάθεια. Τό ρόλο ὅμως αὐτόν οἱ «ἀρχές» τόν παίζουν ὄχι μέ τήν πολλές φορές παραπλανητική διακήρυξή τους, ἀλλά μέ τήν πραγματική, ἔστω καί λανθάνουσα, ὕπαρξή τους.

Τά λεγόμενα κόμματα ἀρχῶν διακρίνονται ἀπό τά προσωπικά κόμματα γιατί, ἐκτός ἀπό τίς ἀρχές, ἔχουν καί κάποιες δημοκρατικές διαδικασίες γιά τήν ἀνάδειξη (καί τήν ἀλλαγή) τῆς ἡγεσίας τους. Μήπως τό τελευταῖο αὐτό στοιχεῖο θά μποροῦσε νά θεωρηθεῖ ἀρκετό γιά τήν ἐξασφάλιση τῆς συνοχῆς, ἔτσι ὥστε οἱ ἀρχές νά θεωρηθοῦν σάν περιττή περιπλοκή στή λειτουργία τοῦ κόμματος; Ἡ ἀπάντηση εἶναι ἀρνητική: ἡ δημοκρατική διαδικασία προϋποθέτει τήν ὕπαρξη ἀρχῶν, γιατί ἀλλιώτικα ὁ καθένας θά μποροῦσε νά γραφτεῖ στό κόμμα καί νά ἀλλοιώσει τήν πλειοψηφία, ἡ πλειοψηφία θά ἦταν ἀδέσμευτη γιά κάθε ἀλλαγή κατευθύνσεως καί ἄλυτο θά ἔμενε τό βαρύ ἠθικό ἐρώτημα, πότε ἡ μειοψηφία ἑνός κόμματος ὀφείλει νά πειθαρχεῖ καί πότε ὀφείλει νά ἀποχωρεῖ. Ὅλα αὐτά δέν μποροῦν νά ἀντιμετωπισθοῦν, παρά μόνο μέ τήν ἀναφορά σέ κάποιες θεμελιακές ἀρχές.

Ἀναγκαῖες οἱ ἀρχές γιά τά κόμματα, ἀλλά ἀμφίβολη ἡ σαφήνεια στή διατύπωσή τους καί ἀκαθόριστα τά ὅριά τους πρός τό πρόγραμμα. Μήπως μέσα ἀπ' ὅλες αὐτές τίς ἀντιμαχόμενες διαπιστώσεις βγαίνει ἡ ἀποκατάσταση τῶν προσωπικῶν κομμάτων; Μήπως ἡ προσωπικότητα ἔχει τόση σημασία στήν ἱστορία καί τήν πολιτική, ὥστε αὐτή νά δίνει τό σταθερότερο συνεκτικό στοιχεῖο στά κόμματα; Ἡ ἀπάντηση πρέπει μᾶλλον κι ἐδῶ νά εἶναι ἀρνητική, ἔστω μέ ἐπιφυλάξεις: ὁ δημοκρατικός ρόλος τοῦ κόμματος νοθεύεται, ὅταν αὐτό εἶναι προσωπικό φέουδο ἑνός ἀνθρώπου, ἀδέσμευτου ἀπό ἀρχές καί ἀνέλεγκτου ἀπό τούς συνεργάτες του — ἀλλά καί χωρίς τήν αἴγλη τοῦ προσώπου τό κόμμα χάνει ἕνα μέρος ἀπό τήν ἕλξη του.

Τό συμπέρασμα; Τά κόμματα, ἀπό τή φύση τους καί τήν ἀποστολή τους, δέν μποροῦν νά ὑπάρξουν μέ ἀκριβῶς προκαθορισμένες συνταγές. Μοιραία θά εἶναι ἕνα μεῖγμα ἀπό ἀφετηριακές ἀρχές πού ὑπάρχουν χωρίς πάντα νά ἀποκαλύπτονται, ἀπό προγράμματα ἀπό διαδικασίες κι ἀπό προσωπικές ἀκτινοβολίες. Καί ἡ πρωτεϊκή ὕπαρξή τους θά εἶναι, παρά ταῦτα, τό θεμέλιο τῆς κοινοβουλευτικῆς δημοκρατίας.

Γ. Α. ΚΟΥΜΑΝΤΟΣ

Ἡ συνέντευξις τοῦ κ. Α. Παπανδρέου

Συνέχεια ἐκ τῆς 1ης σελίδος

στήν Ἑλλάδα καί στό ἐξωτερικό σάν ἕνα εὔθραυστο, προσωρινό δικτατορικό καθεστώς πού στηρίζεται στή δύναμη τῶν ὅπλων. Ἕνα τέτοιο κλίμα, σέ συνδυασμό μέ τίς ἀνυπέρβλητες οἰκονομικές δυσχέρειες πού θά συνεχίσει νά ἀντιμετωπίζει ἡ χούντα, θά ἐπιταχύνει τίς διαδικασίες τῆς πλήρους ἀνατροπῆς της.

ΕΡΩΤ.: Ἐκτός ἀπό τό σκέλος τῆς ἀρνήσεως συμμετοχῆς στίς ἐκλογές, ποιά πρέπει νά εἶναι ἡ ἐνεργητική στάση τῶν δυνάμεων αὐτῶν καί οἱ κοινοί στόχοι σ' αὐτή τή φάση;

ΑΠΑΝΤ.: Οἱ διεκδικητικοί ἐξωκοινοβουλευτικοί ἀγῶνες καί κατά κλάδο καί κατά περιφέρεια, ἀγῶνες πού θά ξεσκεπάσουν παντοῦ τήν φενάκη τῆς «φιλελευθεροποίησης» καί πού θά ὁδηγήσουν σέ κλιμακωμένη σύγκρουση καί ἀναμέτρηση τοῦ λαοῦ μέ τίς δυνάμεις κατοχῆς. Ἄσχετα ἀπό ποιές δυνάμεις θά εἶναι οἱ φορεῖς της, ἀπαιτεῖται ταυτόχρονα καί ἡ δυναμική ἀντίσταση, πού θά ἀποκλείσει καί στό ἐσωτερικό μά καί στό ἐξωτερικό τήν ἑρμηνεία πώς οἱ διεκδικητικοί ἀγῶνες τοῦ λαοῦ μας ἀποτελοῦν «ἀντιπολίτευση» μέσα στά νόμιμα πλαίσια τῆς χουντοκρατίας.

ΕΡΩΤ.: Μπορεῖ νά ὑπάρξει λύση στό οἰκονομικό πρόβλημα τῆς χώρας, ἀνεξάρτητα ἀπό τόν ρυθμό τῶν πολιτικῶν ἐξελίξεων ἤ κάτω ἀπό ποιές προϋποθέσεις;

ΑΠΑΝΤ.: Χρόνια ἀσύδοτης ἐκμετάλλευσης τῆς οἰκονομίας μας ἀπό τό ξένο μονοπωλιακό κεφάλαιο ἔχουν διαβρώσει σέ βάθος τήν ἐσωτερική συνοχή τῶν παραγωγικῶν κλάδων τῆς χώρας καί ἔχουν ὁδηγήσει σέ μία ἐξαρτημένη ἀπό τό ἐξωτερικό καί κοινωνικά ἄνιση «ἀνάπτυξη» τήν ὁποία, μέσα στά ἰσχύοντα οἰκονομικά, κοινωνικά καί πολιτικά πλαίσια, θά διαδεχθεῖ ἡ στασιμότητα καί ὁ μαρασμός, τά πρῶτα σαφῆ δείγματα τῆς ὁποίας ἤδη γεύεται ὁ ἑλληνικός λαός. Ἀπαιτοῦνται ριζικές ἀλλαγές ὅπως ἡ πλατειά κοινωνικοποίηση (μέ ἐξαίρεση βέβαια τῆς ἀγροτικῆς καί τῆς μικρῆς βιομηχανικῆς ἐπιχείρησης), ἡ αὐτοδιαχείρηση, ὁ συνεταιρισμός (ἰδιαίτερα στόν ἀγροτικό τομέα) καί ἀπαιτεῖται ἐπίσης ὁ ριζικός ἀναπροσανατολισμός τῆς παραγωγικῆς δραστηριότητας τῆς χώρας στά πλαίσια ἑνός δημοκρατικοῦ ἀποκεντρωμένου κοινωνικοῦ προγραμματισμοῦ. Προϋπόθεση γιά μιά τέτοια πορεία εἶναι βέβαια ἡ ἀπελευθέρωση τῆς πατρίδας μας ἀπό τά δεσμά πού ἐχάλκευσε ὁ ἀμερικανικός ἰμπεριαλισμός καθώς καί ἡ πλήρης καί χωρίς ὅρους λαϊκή κυριαρχία.

ΕΡΩΤ.: Ποιά τά βασικά αἴτια πού δέν ἐπέτρεψαν τήν συνένωση τῶν ἀντιθέσεων πρός τό καθεστώς δυνάμεων. Σήμερα, μετά τόσα χρόνια ἀναγνωρίζετε δικές εὐθύνες στό θέμα αὐτό;

ΑΠΑΝΤ.: Καμμιά ἐπιθυμία δέν ἔχω νά ἀποφύγω τήν ἀναγνώριση δικῶν μου εὐθυνῶν. Ὅμως κριτής δέν εἶμαι ἐγώ, ἀλλά ὁ Ἑλληνικός λαός. Ἡ ἐπίτευξη τῆς ἑνότητας ἀπαιτεῖ συμφωνία καί στήν ἑρμηνεία τοῦ χαρακτῆρα τοῦ καθεστῶτος καί στούς ἐλαχίστους στόχους, π.χ., τῆς ἀνατροπῆς του καί τῆς ἑδραίωσης τῆς χωρίς ὅρους λαϊκῆς κυριαρχίας, μά καί στήν γενική στρατηγική τοῦ ἀγῶνα. Πῶς ἦταν δυνατόν νά ὑπάρξη ἀπό μέρους μας συνεργασία μ' ἐκείνους πού ἀνέμεναν τήν λύση ἀπό τήν Οὐάσιγκτον — ὅταν ἦταν πασίδηλο, πώς ἀδίστακτα τό Πεντάγωνο κινητοποίησε τά τάνκς του καί τούς πράκτορες του γιά νά ὑποδουλώσει ὁλοκληρωτικά τήν πατρίδα μας;

ΕΡΩΤ.: Πῶς βλέπετε τόν ρόλο αὐτῶν πού διακρίθηκαν μέ τήν ἀντίσταση στήν ἑξαετία;

ΑΠΑΝΤ.: Ὅσοι ἔδωσαν τό παρών στή δύσκολη αὐτή καμπή τῆς ἱστορίας τοῦ λαοῦ μας, ἀποτελοῦν τήν ἡγετικήν πρωτοπορεία τῆς χώρας. Μά γι' αὐτόν ἀκριβῶς τόν λόγο ἔχουν καί τεράστια εὐθύνη. Μέ τό ἠθικό κῦρος πού διαθέτουν τούς ἔλαχε ὁ κλῆρος νά διαφυλάσσουν τό ἀδιάλλακτο πνεῦμα τοῦ λαοῦ μας μέσα στή δύσκολη παρεία πρός τήν ἀπελευθέρωση τῆς πατρίδας μας.

ΕΡΩΤ.: Σᾶς κατηγόρησαν, ὅτι ἔχετε μέρος τῆς εὐθύνης γιά τό πραξικόπημα. Γιατί δημιουργήσατε σοβαρούς φόβους, τόσο ὅτι θά ἐπικρατούσατε ὅσο καί μέ τό τί θά συνέβαινε ἄν ἐπικρατούσατε.

ΑΠΑΝΤ.: Πιστεύω, πώς τά μεγάλα συνθήματα τοῦ ἀνενδότου ἀγῶνα τοῦ λαοῦ μας, συνθήματα μέ τά ὁποῖα ταύτισα τήν πολιτική μου πράξη, ἀποτέλεσαν ἔκφραση τῆς ἀφύπνισης τοῦ λαοῦ μας ἀπό τήν νάρκη τῆς δεκαπενταετίας σχεδόν πού ἀκολούθησε τόν ἐμφύλιο πόλεμο. Καί γιά τούς Ἀμερικανούς καί τό Ἑλληνικό κατεστημένο, τό νέο ξεκίνημα τοῦ λαοῦ μας γιά τή διεκδίκηση τῆς δικῆς του κυριαρχίας — σέ ὅλους τούς τομεῖς τῆς δημοσίας ζωῆς — ἐδημιούργησε φοβία ἤ ἀκόμη καί πανικό. Οἱ συνταγματάρχες - πράκτορες τῶν ΗΠΑ καί τοῦ ἀντιδραστικοῦ ἑλληνικοῦ κατεστημένου — κινήθηκαν γιά νά σιγάσουν τήν φωνή τοῦ λαοῦ γι' ἀκόμη μιά φορά. Ποιό εἶναι τό μάθημα; Πῶς ὁ λαός πρέπει νά ἀποδεχθεῖ μοιρολατρικά τή μοίρα του; Πῶς ὁ ἀνένδοτος ἀγώνας δέν ἔπρεπε ποτέ νά ἔχει λάβει χώρα; Ἀσφαλῶς ὄχι. Μέ τήν ἐπέμβαση τῶν συνταγματαρχῶν, ἡ ἀντίδραση ἔπαιξε στήν Ἑλλάδα, τό τελευταῖο τῆς χαρτί. Μπήκαμε τώρα στήν τελική φάση τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνα πού θά ὁδηγήσει στήν πλήρη, τήν ἀδέσμευτη κυριαρχία τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

ΕΡΩΤ.: Ἄν τό καθεστώς σᾶς ἐπιτρέψει τήν ἐπιστροφή στήν πατρίδα, δέχεσθε καί μέ ποιές προϋποθέσεις;

ΑΠΑΝΤ.: Ἐπιθυμῶ νά τονίσω, πώς δέν ἐξαρτῶ τήν ἐπιστροφή μου στήν Ἑλλάδα ἀπό τήν ἄδεια τοῦ καθεστῶτος. Θεωρῶ τούς συνταγματάρχες(...). Καί τό θεωρῶ ὄχι μόνον δικαίωμά μου, ἀλλά καθῆκον μου νά ἐπιστρέψω στήν πατρίδα, ὅταν ἡ ἀποτελεσματική προώθηση τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγώνα τοῦ λαοῦ μας ἀπαιτεῖ τήν ἐκεῖ παρουσία μου.

ΕΡΩΤ.: Ποιό ἦταν τό μεγαλύτερό σας λάθος καί ποιά ἡ μεγαλύτερη ἐπιτυχία σας στήν πολιτική;

ΑΠΑΝΤ.: Φοβοῦμαι, πώς δέν εἶμαι σέ θέση νά κρίνω. Θά κρίνη ὁ λαός.

ΕΡΩΤ.: Ποῦ καί πῶς ζῆτε ἐκτός πολιτικῆς; Τί ἄλλες ἀσχολίες ἔχετε;

ΑΠΑΝΤ.: Καθώς γνωρίζετε, διδάσκω οἰκονομικά. Αὐτό ἀποτελεῖ τήν μόνη ἄλλη ἀσχολία μου. Μά κάθε ὥρα τῆς ζωῆς μου κυριαρχεῖται ἀπό τίς ἐπιταγές τοῦ ἀγῶνα τοῦ λαοῦ μας.

ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Συνέχεια ἐκ τῆς 1ης σελίδος

ριορίζεται στή συνταγολογία τῆς βραχυχρόνιας καί συγκυριακῆς πολιτικῆς. Κι' αὐτό γιατί τό οἰκονομικό μας πρόβλημα κατέχει γιά τό λαό μας δραματικά κεντρική θέση. Εἶναι τό πρόβλημα πού συγκεντρώνει τήν καθημερινή, ἀλλά ἀγχώδη προσοχή τῆς μεγάλης μάζας τοῦ πληθυσμοῦ μας. Ὅμως, ἡ κριτική μας πρέπει νά ξεπεράσει τά ὅρια τῆς ἁπλῆς συνταγολογίας γιά συγκυριακή πολιτική καί νά φέρει στήν ἐπιφάνεια θ ε μ ε λ ι α κ έ ς ἀ ν τ ι φ ά σ ε ι ς πού ἐμποδίζουν τήν λύση τῶν οἰκονομικῶν προβλημάτων. Ἄν, γιά πολύ, ἐξακολουθήσουμε νά παραμένουμε στό χῶρο τῆς κριτικῆς τῶν διαφόρων «μέτρων» γινόμαστε ὄργανα γιά νά διαιωνίζεται μιά κατάσταση ἀπό τήν ὁποίαν ὁ ἑλληνικός λαός λίγα ἔχει νά προσμένει γιά τήν ἐθνική του οἰκονομία. Σέ ἄρθρο πού ἀκολουθεῖ λίγο ἀργότερα θά ἐπιχειρήσουμε νά φέρωμε στήν ἐπιφάνεια τά οὐσιαστικά προβλήματα καί τίς ἀντιφάσεις τῆς οἰκονομίας μας.

Τά οἰκονομικά μας προβλήματα στή μορφή πού ἐμφανίζεται σήμερα εἶναι περισσότερο πολιτικό παρά οἰκονομικό μέ τήν ἔννοια πού τό θεωρεῖ ὁ μικροτεχνοκράτης. Ἔτσι τά μέτρα πού ἄρχισαν νά ἐφαρμόζονται τίς τελευταῖες ἑβδομάδες δέν ὁδηγοῦν σέ καμμιά πραγματικά ἀποδοτική λύση παρά σέ συγκάλυψη ἤ ἀναστολή. Ἄν μάλιστα τά μέτρα αὐτά κατά τήν διαδρομή τῆς ἐφαρμογῆς τους συμπληρώνονται μέ ἄλλα ἀντιφατικά τότε τό κακό πού θά γίνει στήν οἰκονομία μπορεῖ νά εἶναι πολύ βαρύ. Ἔτσι, σάν πρόχειρο παράδειγμα τῆς ἀσυνέπειας στήν καθημερινή οἰκονομική «πολιτική» ἀναφέρεται τό μέτρο γιά τίς νέες τιμές καυσίμων. Ἐνῶ προσπαθοῦν νά ἀντιπληθωρίσουν τήν οἰκονομίαν αὐξάνουν τά κόστα τῆς παραγωγῆς σέ καίρια σημεῖα τῆς οἰκονομίας. Μά καί πεπαλαιωμένα ἐγχειρίδια οἰκονομικῆς γιά μαθητές γυμνασίου θά ἔδιναν καλλίτερη κατεύθυνση. Στό «Βῆμα» τῆς περασμένης Κυριακῆς μέ πολλή σαφήνεια ἀναλύθηκε τό πρόβλημα τῶν τιμῶν ὑγρῶν καυσίμων καί ἔγινε σαφές ὅτι παρά τήν αὔξηση τιμῆς ἀργοῦ πετρελαίου ἡ οἰκονομία μας δέν εἶναι ἀναγκασμένη νά ὑψώση τίς τιμές γιά τόν καταναλωτή καί ἐν πάση περιπτώσει νά ἐπιβαρύνει βασικά κόστα ἐκείνης τῆς παραγωγῆς πού ἡ προσφορά της παίζει καίριο ρόλο γιά τήν ἀναστροφή τῶν πληθωριστικῶν τάσεων.

Μέχρι καί πρό ὀλίγου μᾶς ἐδήλωναν μέ περισσή αὐταρέσκεια ὅτι ἡ οἰκονομία μας ἁπλῶς βρίσκεται σέ «λεπτή» θέση ὑπονοώντας ὅτι κάτι τέτοιο ἦταν ἀναπόφευκτο μιά καί ἡ ἀνάπτυξή μας ἦταν παραδειγματική. Ἦταν ἀκόμη, ὑπεστήριζαν, καί οἱ πιέσεις ἀπό τίς «παραπαίουσες» οἰκονομίες τῶν δημοκρατικῶν χωρῶν. Καί ἡ κομπορρημοσύνη ἦταν ἀμείωτη. Τώρα μᾶς λέγουν ὅτι πρέπει νά «ἀναστηλωθεῖ τό κῦρος τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος». Καί μαζί μέ τά «μέτρα» καλοῦν τούς παραγωγικούς κλάδους καί τούς ἐπιχειρηματίες, παίζοντας πότε μέ τή λογική, πότε μέ τόν πατριωτισμό τους, νά μειώσουν τίς τιμές. Καί φυσικά οἱ τιμές δέν φαίνεται νά ὑποχωροῦν. Ἀντίθετα σέ βασικά εἴδη πού καθορίζουν τό κόστος ζωῆς τῶν μεγάλων μαζῶν συνεχίζουν τήν ἀνοδική τους πορεία. Καί τό οἰκονομικό ὅλο καί καθαρώτερα μετασχηματίζεται σέ δεινό κοινωνικό πρόβλημα. Γιατί τά μέτρα ὄχι μόνο δέν ἔθιξαν τά συμφέροντα τῶν ὀλίγων πού ἦσαν οἱ κύριοι εἰσπράκτορες τῶν ὠφελημάτων τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, ἀλλά ἐπέπεσαν, κατά τό μεγαλύτερό τους βάρος, πάνω στίς πτωχότερες τάξεις. Ὑποψιάζομαι βέβαια τό ἀντεπιχείρημα γιά τίς τάχα εὐνοϊκές ἐπιδράσεις τῶν μέτρων αὐτῶν στά ἀγροτικά εἰσοδήματα. Οἱ αὐξήσεις τῶν τιμῶν τῶν γεωργικῶν προϊόντων ἦσαν στήν ὀρθή κατεύθυνση. Ὅμως, ἦρθαν μετά ἀπό τόση καθυστέρηση χρόνου καί καθυστέρηση προσοχῆς γιά τήν πραγματική ἀνάπτυξη τοῦ ἀγροτικοῦ τομέα. Τί ποσοστό ἀπό τίς ψηλότερες αὐτές τιμές δέν θά ἀλλάξει κρίτη γιά νά ἀπορροφηθεῖ ἀπό τούς μεσάζοντες; Καί ἐν πάση περιπτώσει, τί μέτρα ἐλήφθησαν γιά τήν γεωργία πού θά διευρύνουν τήν ἀνταγωνιστικότητά της καί τήν βάση της μακροχρόνια;

Γιατί τό κόστος τῆς ἐπαναφορᾶς τῆς οἰκονομίας σέ συνθῆκες νομισματικῆς σταθερότητας πρέπει πάλι νά τό ἐπωμισθοῦν οἱ πενέστερες τάξεις; Γιατί δέν τολμοῦν αὔξηση τῆς φορολογίας τῶν πιό εὐπόρων τάξεων πού ἐπί σειράν ἐτῶν παραμένουν ἀφορολόγητες καί δημιουργοῦν τήν μεγαλύτερη ὑπερζήτηση; Κατά μέσο ὅρο, τά τελευταῖα χρόνια τό ποσοστό ἀκαθαρίστων κερδῶν ἔφθασε περίπου τά 30%. Στήν Δυτική Εὐρώπη δέν εἶναι πολύ πιό πάνω ἀπό 6—8%! Μήν ἐπαναλάβετε τό ἄχρονο τροπάριο τῶν ἰδιωτικῶν ἐπενδύσεων πού γιά χάρη τους μειώθηκαν τά ἐπιτόκια χορηγήσεων μιά μονάδα. Εἶναι γνωστό τό ἐπιχείρημα τό ἀναγράφουν οἱ φυλλάδες γιά πρωτοετείς φοιτητές σέ μαθήματα οἰκονομικῆς πολιτικῆς. Οἱ ἐπενδύσεις δέν ἐξαρτῶνται ἀπό τή νόμιμη φοραδιαφυγή ἀλλά ἀπό ἄλλες οὐσιαστικές συνθῆκες πού προσδιορίζουν τήν ἐπιχειρηματικότητα τοῦ ἐπιχειρηματία. Ὑπάρχουν αὐτές; Ἄν ναί, τότε τά ἄλλα εἶναι προφάσεις. Ἄν ὄχι, τότε τά προβλήματα στενότητας φυσικῶν ἀγαθῶν δέν λύνονται μέ τέτοια μέτρα.

Ἤ, μέσα στό ἴδιο πλαίσιο πού ἐλαττώνει τά ἐπιτόκια γιά βιομηχανικές χορηγήσεις, τά ἐπιτόκια γιά στεγαστικά δάνεια γίνονται ἀπαγορευτικά. Ὅμως τά κέρδη παραμένουν ἄθικτα. Ἡ οἰκονομική πολιτική τοῦ τελευταίου καιροῦ, πρέπει, νά ὁμολογηθῆ, πέτυχε ἕνα πολύ σημαντικό πρᾶγμα: Νά φωτίσει ἀκόμη πιό καθαρά τίς ἀντιφάσεις καί ἀντινομίες στήν οἰκονομική μας ζωή ὅπως αὐτές ῥιζῶσαν πιό βαθειά τά τελευταῖα χρόνια.

Ἀναφέρομαι στά παραδείγματα αὐτά γιά νά τονίσω τό αὐτονόητο. Ὅτι δηλαδή τό οἰκονομικό μας εἶναι π ο λ ι τ ι κ ό π ρ ό β λ η μ α. Ἀπορρέει ἀπό τή δυνατότητα νά ἀνταποκριθῆ ἡ οἰκονομική πολιτική στίς ἀνάγκες τῶν πολλῶν καί ὄχι στίς πιέσεις τῶν ὀλίγων.

Μόνο κυβέρνηση πού εἶναι ἄμεσα καί εὐαίσθητα ὑπεύθυνη ἀπέναντι στό λαό μπορεῖ νά ἀντιμετωπίσει τήν οἰκονομία μας στή σημερινή της κατάσταση. Μιά ἀντιπροσωπευτική κυβέρνηση σταθμίζει τίς συνέπειες ὄχι μόνο τῶν μέτρων πού προκαλοῦν π.χ. ἀνεργία καί ὕφεση ἤ συμμετρικά ἀντίστροφα ὑπερθέρμανση, ἀλλά ἀναγκάζεται νά ἐξισορροπήση τό κόστος τοῦ ἀντιπληθωρισμοῦ. Καί ὅσο τό πολιτικό μας πρόβλημα δέν φαίνεται πώς λύνεται καθαρά καί χωρίς εὐτελή τεχνάσματα, τόσο τό οἰκονομικό δέν θά βρίσκει τή λύση του.

Θά γίνεται, ὅλο καί πιό πολύπλοκο. Ἄν θέλετε μελετήσατε τίς ἀντιδράσεις τῆς ἀγορᾶς τό τελευταῖο δεκαήμερο — καί σκεφθῆτε λίγο τό μήνυμα τοῦ χθεσινοβράδυνου δελτίου τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος γιά τήν ὑποτίμηση τῆς δραχμῆς καί θά πεισθῆτε ὅτι ὑπό ὁμαλές συνθῆκες ἄλλη θά ἔπρεπε νά ἦταν ἡ συμπεριφορά τῆς οἰκονομίας πού πιέζεται πρός ἀντιπληθωρισμόν. Τί μήνυμα εἶναι αὐτό; Ὅσο καί ἄν προσποιούμεθα ὅτι δέν ἀντιλαμβανόμεθα, τά πράγματα ὁμιλοῦν μόνα τους — τά πράγματα λέγουν ὁλόκληρη τήν ἀλήθεια καί ὄχι τήν μισή ὅπως οἱ ἐπίσημες ἀνακοινώσεις πού μᾶς παρουσίασαν τά «μέτρα». Καμμιά ὑπεύθυνη κυβέρνηση δέν θά ἐκαλοῦσε τήν νομισματική ἀναπροσαρμογή τῆς δραχμῆς ἀνατίμηση! Θά τήν παρουσίαζε σάν ἀποδέσμευση καί ἐλεύθερη διακύμανση — πρός τά ἐπάνω καί στήν πραγματικότητα τώρα πρός τά κάτω!

Ἤ δέν θά ἐπεκαλοῦντο τήν αὔξηση τῆς τιμῆς ὡρισμένου προϊόντος διατροφῆς σάν ἀνάγκη γιά τήν βελτίωση τοῦ ἀγροτικοῦ εἰσοδήματος (μιά καί τό συγκεκριμένο ἀγαθό αὐτοκαταναλίσκεται), ἀλλά θά ἔλεγαν ὅτι ἔγινε γιά χάρη ὡρισμένων ἐπιχειρηματικῶν μονάδων.

Γιά νά λυθῆ τό οἰκονομικό χρειάζεται κυβέρνηση μέ εὐρεία λαϊκή βάση. Κυβέρνηση πού ἐμπνέει ἐμπιστοσύνη στήν πλειοψηφία τῶν πολιτῶν. Κυβέρνηση πού περιβάλλεται ἀπό τήν ταυτότητα τοῦ λαϊκοῦ αἰσθήματος. Ὑποκατάστατα καί τεχνάσματα δέν παραπλανοῦν καί δέν ἐπαναφέρουν ἐκεῖνο τό ψ υ χ ο λ ο γ ι κ ό κ λ ῖ μ α πού εἶναι ἀπαραίτητο γιά τήν κοινωνική καί οἰκονομική ζωή.

ΑΔ. ΠΕΠΕΛΑΣΗΣ

Ἄς ἀκουστῆ κι' ἕνας ξένος μάρτυρας...

Πρόκειται γιά τή Δίκη τῶν «ἀναρχικῶν στοιχείων» πού, μετά τό Μνημόσυνο τῆς περασμένης Κυριακῆς, ἐκτραχηλίσθηκαν σέ διαδηλώσεις, θέλησαν νά φτάσουν στό Σύνταγμα, κι' ἀνάγκασαν τήν Ἀστυνομία ν' ἀντιδράσει μέ πυροβολισμούς γιά αὐτοάμυνά της.

Ἄς ἀκουστεῖ κι' ἕνας ξένος μάρτυρας. Εἶναι ἄγνωστος στούς πλείστους μας, μά ὁ λαός μας τοῦ χρωστᾶ εὐγνωμοσύνη. Λέγεται Παῦλος Μών, κι' εἶταν ὁ πρῶτος Σουηδός Πρόεδρος τοῦ Δ. Ε. Σταυροῦ, πού μᾶς ἔθρεψε στήν Κατοχή. Πέθανε τό 1957, ἀφίνοντας ἕνα χειρόγραφο «Ἀναμνήσεων» ἀπό τή διπλωματική του καρριέρα. Τό τμῆμα τους πού ἀφοροῦσε τό πέρασμά του ἐδῶ, στήν Κατοχή, δημοσιεύτηκε ἑλληνικά, σέ βιβλίο τυπωμένο στή Λευκωσία.

1943. Πρίν ἀκριβῶς τριάντα χρόνια. Εἶχαν γίνει καί τότε κάτι αἱματηρές διαδηλώσεις. Ἡ τότε «Κυβέρνηση», μέ τόν τότε «πρωθυπουργό», πού ὀνομαζόταν Ι. Λογοθετόπουλος, εἶχε ἀποδώσει τά ἀναρχικά ἔκτροπα στούς «κομμουνιστές, οἱ ὁποῖοι παρέσυραν δυστυχῶς πολλούς ὑπαλλήλους καί φοιτητάς».

Ἴσως μερικοί ἀπό τούς σημερινούς δικαστές νά εἶχαν τότε τήν ἡλικία, πού ἔχουν σήμερα τά παιδιά πού κάθονται στό ἑδώλιο. Ἴσως νά εἶχαν ζήσει τό 1943 κι' αὐτοί τίς ἀναρχικές ἐκδηλώσεις. Μπορεῖ καί νά τίς ξέχασαν. Μπορεῖ ὅμως νά τούς τίς θυμίσει ὁ Παῦλος Μών, μέ αὐτά πού γράφει:

«Γιά μένα, τό Μνημεῖο τοῦ Ἀγνώστου εἶναι δεμένο μέ τήν ἀνάμνηση τῆς ἐπετείου τῆς Παλιγγενεσίας, ὅπως γιορτάσθηκε στήν Ἀθήνα τήν 25 Μαρτίου 1943.

Ἀπό νωρίς τό πρωί, ἔνοιωθε κανείς στόν ἀέρα κάτι τό ἀσυνήθιστο. (...) Μέσα στά Παλιά Ἀνάκτορα στάθμευαν πολυάριθμοι ἀστυνομικοί.

Ὑπῆρχε ἔνταση στήν ἀτμόσφαιρα. Περπατοῦσα μέσα ἀπό τό πάρκο τοῦ Ζαππείου. Ἡ μέρα ἦταν λαμπρότατα ὄμορφη, ὁ ἥλιος ἔλαμπε, κι' ἡ ἄνοιξη εἶταν στήν πλέρια της ἄνθιση. Ὅλα ἀπόπνεαν γαλήνη κι' εἰρήνη.

Ξαφνικά, ἀκούστηκε νά ὑψώνεται πρός τόν οὐρανό μιά πνιγμένη βροντή, σάν νά ἔβγαινε ἀπό κάποιο ὑπόγειο· κι' ὅταν τό βογγητό πλησίασε ἀπειλητικό πρός τό λαμπρό κάτασπρο μαρμαρένιο Στάδιο τῆς πόλης, ξεχώριζε κανείς χιλιάδες χιλιάδων ἀνθρώπινες κραυγές.

Μιά ἀνατριχίλα συντάραξε τό πάρκο. Ἕνα πελώριο πλῆθος ξεπρόβαλε ἀπότομα, σάν σπρωγμένο ἀπό μιάν ἀόρατη δύναμη, φλογισμένη ἀπό ἐσωτερική φωτιά. Ἀτέλειωτες σειρές ἀνθρώπων, πού ἔτρεχαν καί φώναζαν, ὅρμησαν πρός τήν λεωφόρο Ἀμαλίας, μέ τά χέρια τεντωμένα μπροστά τους, ξεμαλλιασμένοι, συνεπαρμένοι, σάν σέ ἔκσταση. Ἑλληνικές σημαῖες ἦταν ὑψωμένες πάνω ἀπό τά κεφάλια, καί κυμάτιζαν στόν ἄνεμο ταινίες μέ πατριωτικά συνθήματα.

Μέσα ἀπό τό ὁμαδικό μουγκρητό ἀκούγονταν πατριωτικά τραγούδια καί ξεχώριζε ἡ κραυγή: «Λ ε υ τ ε ρ ι ά !». Τό πλῆθος προχωροῦσε σάν λαίλαπα. Ἕνας λαός ξεσηκωνόταν κατά τῶν τυράννων του.

Μά ἡ μέρα τῆς Νίκης δέν εἶχε φτάσει ἀκόμα. Τούς ἄοπλους διαδηλωτές τούς σταμάτησαν τό σίδερο κι' ἡ φωτιά. Ὁ κόσμος ἀπωθήθηκε πρός τίς παρόδους καί συνάφθηκε μιά συγκεχυμένη καί ματωμένη πάλη.

Ἐκείνη τή μέρα, μοῦ δόθηκε νά κοιτάξω, γιά λίγα λεφτά τῆς ὥρας, μέσα στήν ψυχή ἑνός λαοῦ πού ἀγαποῦσε τή λευτεριά του, καί ν' ἀναμετρήσω τήν ἀλύγιστη του δύναμη καί τήν ἀδάμαστη θέλησή του γιά τή Ζωή καί τήν Ἐλευθερία».

(ΠΑΥΛΟΥ ΜΩΝ, «ΙΝΤΕΡ ΑΡΜΑ ΚΑΡΙΤΑΣ», σελ. 121 — 122, Λευκωσία 1969). Γιά τήν ἀντιγραφή : ΧΡ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΑΧΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΔΙΚΗΝ

Συνέχεια ἐκ τῆς 1ης σελίδος

φός του κ. Ζορμπᾶς, ὅτι ἡ διάλυση τῆς συγκεντρώσεως «ἔγινε συμφώνως πρός τόν νόμον», χαρακτηρίστηκε ἀπό τήν ὑπεράσπιση ὅτι ἀποτελεῖ διαβίβαση στό δικαστήριο κυβερνητικῆς ἐντολῆς.

Παρατηρεῖται ἀπό τήν ὑπεράσπιση: Μετά τήν εἰσαγγελική «μαρτυρία», τί περιθώριο ὑπάρχει γιά τήν ἀκροαματική διαδικασία καί ποιά εἶναι ἡ εὐχέρεια τοῦ δικαστηρίου γιά τήν ἔρευνα τοῦ σημαντικοῦ σημείου τῆς ὑποθέσεως: Ποιός προκάλεσε τά ἐπεισόδια, οἱ ἀστυνομικοί ἤ οἱ διαδηλωτές;

Γιατί, ἤδη οἱ πολιτικοί πού ἔχουν κληθῆ στή δίκη γιά νά ἐξετασθοῦν ὡς μάρτυρες ὑπερασπίσεως εἶναι προαποφασισμένοι νά ὑποστηρίξουν ὅτι:

● Τά γεγονότα τῆς Κυριακῆς, μετά τό τρισάγιο στόν τάφο τοῦ Γεωργίου Παπανδρέου, ἔδειξαν ὅτι ἡ ἐκτελεστική ἐξουσία δέν ἤθελε νά ἐπιτρέψη τήν ἐλεύθερη ἔκφραση τοῦ φρονήματος τοῦ λαοῦ — ἀκόμη καί μέ μιά ἁπλή πορεία ἀπό τοῦ Α' Νεκροταφείου μέχρι τῆς πλατείας Συντάγματος.

● Τήν εὐθύνη γιά τά ἐπεισόδια δέν τήν φέρουν οἱ κατηγορούμενοι, ἀλλά ἡ κυβερνητική ἐξουσία.

● Δέν θά συνέβαιναν ἐπεισόδια ἄν δέν ἐμπόδιζε ἡ ἀστυνομία τήν ροή τοῦ πλήθους πρός τό κέντρο τῶν Ἀθηνῶν.

● Οἱ ἐπιπτώσεις, τῶν ἐπεισοδίων ἔχουν σχέση μέ τήν ἔλλειψη ψυχραιμίας πού παρατηρήθηκε σέ ὡρισμένους ἀστυνομικούς — πού ὁπωσδήποτε καλύπτονταν ἀπό τήν κυβερνητική ἐντολή.

Μεταξύ τῶν πολιτικῶν, πού θά ὑπερασπισθοῦν τούς κατηγορουμένους εἶναι οἱ κ.κ. Παν. Κανελλόπουλος, Γεώρ. Μαῦρος, Ἀλ. Μπαλτατζῆς, Πολ. Πολυχρονίδης, Ι. Κουτσοχέρας, ὁ ἀρεοπαγίτης κ. Ἀντ. Γ. Φλῶρος, ὁ τέως πρόεδρος Πρωτοδικῶν κ. Πρόκος, ὁ τέως πρεσβευτής κ.κ. Ἀλ. Ξύδης καί ὁ τέως γενικός διευθυντής τοῦ ὑπουργείου Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως κ. Γ. Καβουνίδης.

Οἱ μάρτυρες κατηγορίας

Ἤδη ἀπό τίς καταθέσεις τῶν ἀστυνομικῶν δέν ἐνισχύθηκε τό κατηγορητήριον. Ἀντίθετα διαπιστώθηκε, ὅτι:

● Πρίν ἀρχίση τό μνημόσυνο, εἶχε δοθῆ ἐντολή νά γίνη ἐπέμβαση κατά τῶν «διαδηλωτῶν»!

● Οἱ συλλήψεις ἔγιναν στόν σωρό καί ἄν ὑπῆρξαν τραυματισμοί ἀστυνομικῶν, δέν προκύπτει ἀπόλυτα ἡ ταυτότητα αὐτουργοῦ καί κατηγορουμένου.

● Ἡ «ἀναγνώριση» τῶν αὐτουργῶν τῶν τραυματισμῶν ἔγινε μέ τρόπο, πού δέν παρέχει τά ἐχέγγυα τῆς ἀναμφισβήτητης ἔρευνας. Χαρακτηριστική περίπτωση: Τροχονόμος, ὡμολόγησε, ὅτι ἐκλήθη στό τμῆμα «γιά ν' ἀναγνωρίση»... τόν διαδηλωτή, πού τόν τραυμάτισε.

● Πολίτες συνελήφθησαν 3,5 χιλιόμετρα μακριά ἀπό τό νεκροταφεῖο. Στό Μουσεῖο ὑπῆρχε... ἀστυνομική δύναμη, πού ἐπετέθη ἐναντίον μιᾶς ὁμάδος πολιτῶν.

● Στά συνθήματα τῆς συγκεντρώσεως περιλαμβάνονταν καί τά ἑξῆς: «Αἶσχος, αἶσχος», «Μή βαρᾶτε» κ.ἄ. Αὐτά πιστοποιοῦν, ὅτι εἶχε προηγηθῆ βίαιη ἀστυνομική ἐνέργεια ἐναντίον τῶν διαδηλωτῶν.

Ἐξ ἄλλου, οἱ στερεότυπες φράσεις τῶν ἀστυνομικῶν φανέρωσαν, ὅτι στό δικαστήριο πῆγαν «διαβασμένοι» — ὅπως χαρακτηριστικά διατυπώθηκε ἀπό τήν ὑπεράσπιση.

Ἐν τούτοις, οἱ ἀστυνομικοί ἔπεσαν σέ ἀντιφάσεις καί διέψευδαν ἀλλήλους. Χαρακτηριστικό παράδειγμα : Ἡ ἀντιπαράσταση δύο ἀστυνομικῶν (Χριστοπούλου καί Νάκου), πού γιά τό ἴδιο ἀκριβῶς περιστατικό ἔδωσαν διαφορετικές μαρτυρίες.

Εἶναι χαρακτηριστικό, ὅτι στή δίκη τῶν «17» διατυπώθηκε τόσες φορές τό αἴτημα τῆς ὑπερασπίσεως νά κρατηθοῦν ὡς ὕποπτοι ψευδορκίας ὡρισμένοι μάρτυρες κατηγορίας - ἀστυνομικοί.

Ἔτσι ἡ δίκη συνεχίζεται μέ τήν σκιά τῆς «κρητῆς διαβεβαιώσεως», ἀλλά καί μέ τήν προσπάθεια τῆς ὑπερασπίσεως ν' ἀποκαλύψη τούς παράγοντες πού ἔχουν τήν πολιτική καί τήν ποινική εὐθύνη τῶν ἐπεισοδίων.

Ἔγγαμη νεαρή κατήγγειλε ὅτι τή βίασαν

● ΟΔΗΓΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΒΑΤΗΣ ΦΟΡΤΗΓΟΥ

Ἔγγαμη, ἡλικίας 25 χρονῶν, κατήγγειλε στήν Χωροφυλακή ὅτι ὁδηγός καί ἐπιβάτης φορτηγοῦ αὐτοκινήτου τήν βίασαν στήν περιοχή Κηφισιᾶς.

Πρόκειται γιά οἰκιακή βοηθό, κάτοικο τῆς περιοχῆς Νέας Φιλαδελφείας, ἡ ὁποία κατήγγειλε συγκεκριμένα ὅτι ἐνῶ ἀνέμενε σέ στάση λεωφορείων τῆς περιοχῆς Νέας Φιλαδελφείας ἐπιβιβάσθηκε στό ὑπ' ἀριθ. 181935 φορτηγό αὐτοκίνητο, ὁ ὁδηγός τοῦ ὁποίου προθυμοποιήθηκε νά τήν μεταφέρη στήν δουλειά της. Στό φορτηγό ἐπέβαινε καί ἕνας νεαρός.

Λίγο ἀργότερα ἡ γυναίκα, ὁ ὁδηγός καί ὁ ἐπιβάτης τοῦ φορτηγοῦ βρέθηκαν στό 19ο χιλιόμετρο τῆς ἐθνικῆς ὁδοῦ Ἀθηνῶν — Λαμίας καί ἐκεῖ — σύμφωνα μέ τήν καταγγελία — ὁ ὁδηγός καί ὁ ἐπιβάτης βίασαν τήν γυναίκα καί ἐν συνεχεία τήν ἐγκατέλειψαν.

Ἡ Ἀσφάλεια Προαστίων εἰδοποίησε τίς ἀστυνομικές ἀρχές μέ ἀποτέλεσμα νά ἐπισημανθῆ τό φορτηγό στήν Νάουσα καί νά συλληφθοῦν ὁ ὁδηγός Ι.Π. Μισαηλίδης, 25 χρονῶν, καί ὁ ἐπιβάτης Σωτ. Παπαϊωάννου, 22 χρονῶν, ἀπό τό Ἀγγελοχώριο Ναούσης, οἱ ὁποῖοι θά προσαχθοῦν στήν Ἀσφάλεια Προαστίων γιά νά ἐξετασθοῦν καί νά διαπιστωθῆ ἄν εἶναι ἤ ὄχι δράστες τοῦ βιασμοῦ.

Εἰσαγγελεύς ἀπέθανε στό γραφεῖο του

Ἀπεβίωσεν αἰφνιδίως χθές τήν πρωΐαν ἐντός τοῦ γραφείου του, εἰς τήν εἰσαγγελίαν ἐφετῶν Ἀθηνῶν, ὁ ἀντεισαγγελεύς ἐφετῶν κ. Βασίλειος Μάμαλος, εἰς ἡλικίαν 63 ἐτῶν.

ΑΙ ΧΘΕΣΙΝΑΙ ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΑΙ

Τά ἀποτελέσματα τῶν χθεσινῶν ἱπποδρομιῶν ἔχουν ὡς κάτωθι:

1η ἱπποδρ. 1.400 μ.: 1) Ἀμάλθεια (Μαρίνος) 72 — 27. 2) Χάτς (Κυράτσας) 14. Δίδυμον 4Χ5 δρχ. 87. Φορκάστ 5Χ4 δρχ. 298. Βραχ. κεφαλή — 2½ μήκη χρ. 1'28''.

2α ἱπποδρ. 1.400 μ.: 1) Ζορμπᾶς (Σοκολάϊ) 208 — 67. 2) Καμαριώτισσα (Ραπανάκης) 20. Δίδυμον 5Χ6 δρχ. 274. Φορκάστ 5Χ6 δρχ. 1.058. Σύνθετον 5Χ5 δρχ. 2.291. ¾ μήκους — Μακράν χρ. 1'28''3)5.

3η ἱπποδρ. 1.800 μ. : 1) Σεΐχης (Γιῶργος) 20 — 13. 2) Κάστωρ (Φορτετσανάκης) 14. 3) Ταϋγέτη (Ἰορδάνης) 23. Δίδυμον 1Χ6 δρχ. 65. Φορκάστ 6Χ1 δρχ. 111. Σύνθετον 5Χ6 δραχ. 600. Μακράν — Τράχ. χρ. 2'1''.

4η ἱπποδρ. 1.000 μ.: 1) Τόκιο (Σπάθας) 59 — 19. 2) Μπουμπούκος (Ζαρπαλίνης) 44. 3) Ἀντωνία (Μολής) 24. Δίδυμον 6Χ8 δρχ. 591. Φορκάστ 6Χ8 δρχ. 722. Σύνθετον 6Χ6 δρχ. 141. ½ μῆκος — Τράχ. χρ. 1'1'' 1)5. (Διεγράφη ἡ Ἰλυρία).

5η ἱπποδρ. 1.400 μ.: 1) Ἀρματωλός (Ἀντωνόπουλος) 235 — 83. 2) Νάντουα (Ἀργυρίου) 34. 3) Νταλούλ (Παπαχατζίδης) 80. Δίδυμον 3Χ10 δρχ. 1.305. Φορκάστ 3Χ10 δρχ. 3.535. Σύνθετον 6Χ3 δρχ. 3.037. 3 μήκη — Τράχηλος χρ. 1'39'' 3)5.

6η ἱπποδρ. 1.400 μ.: 1) Κρήτη (Μαρίνος) 44 — 23. 2) Δόξα (Μίχαλος) 13. 3) Φαίρ Λαίδη (Γιῶργος) 16. Δίδυμον 1Χ3 δρχ. 36. Φορκάστ 1Χ3 δρχ. 100. Σύνθετον 3Χ1 δρχ. 1.410. 1½ μῆκος—1½ μῆκος χρ. 1'27'' 4)5. (Διεγράφη ὁ ὑπ' ἀριθ. 2 ἵππος Γκούρας).

7η ἱπποδρ. 1.400 μ.: 1) Γιάννα Μπέλα(Σπάθας) 12—14. 2) Ἀρχηγός (Μαρίνος) 15. 3) Κρητικός (Ζαρπαλίνης) 27. Δίδυμον 3Χ7 δρχ. 100. Φορκάστ 3Χ7 δρχ. 102. Σύνθετον 1Χ3 δρχ. 51. 2¼ μήκους—Μακράν χρ. 1'26''1)5.

8η ἱπποδρ. 1.800 μ.: 1) Ντιτόν (Κυράτσας) 28—17. 2) Γυπαετός (Σπάθας) 13. 3) Στελάκης (Μαρίνος) 16. Δίδυμον 3Χ5 δρχ., 40. Φορκάστ 3Χ5 δρχ. 84. Σύνθετον 3Χ3 δρχ. 45. 2½ μήκη — 1 μῆκος χρ. 1'59''1)5.

ΟΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ

Συνέχεια ἐκ τῆς 1ης σελίδος

θέματος, ὁ ἁρμόδιος ὑπουργός κ. Ἀλεξιάδης, ἐτόνισε, ὅτι παρά ταῦτα ἐξακολουθεῖ νά ἰσχύη ἡ δήλωσις τοῦ ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ κ. Καψάλη, κατά τήν ἐξαγγελίαν τῶν πρώτων κυβερνητικῶν μέτρων διά τήν οἰκονομίαν. Ἡ δήλωσις αὐτή, ἡ ὁποία κατά καιρούς ἐπαναλαμβάνεται εἰς ἀπάντησιν τῶν αἰτημάτων τῶν ἐργαζομένων δι' ἀναπροσαρμογήν τῶν ἀμοιβῶν των ἀναφέρει, ὅτι ἡ κυβέρνησις εἶναι ἕτοιμη νά λάβη μέτρα ὑπέρ τῶν μισθωτῶν ἐάν διαπιστωθῆ, ὅτι τά μέχρι τοῦδε ληφθέντα μέτρα δέν θά ἔχουν τά ἀναμενόμενα ἀποτελέσματα. Ἐπίσης, ἐτονίσθη, ὅτι ὁ ὅριον τῶν μέτρων αὐτῶν αὐτονόητον εἶναι, ὅτι ἀποτελεῖ τό ἐκ τῆς διεθνοῦς οἰκονομικῆς ἀναταραχῆς ἐπιβαλλόμενον καθεστώς λιτότητος καί ὁ παγκοσμίως ἐνεδρεύων πληθωρισμός, ὁ ὁποῖος ἀπειλεῖ κατά κύριον λόγον τά συμφέροντα τῶν μισθωτῶν.

● Ἀναφορικῶς μέ τά ληπτέα μέτρα πρός ἀποκατάστασιν τῆς ἀγοραστικῆς δυναμικότητος τῶν ἀμοιβῶν ἐτονίσθη πέραν τοῦ ὅτι ἀποτελεῖ ματαιοπονίαν, ἡ ὑπό τάς παρούσας συνθήκας αὔξησις τῶν μισθῶν καί τῶν ἡμερομισθίων, ὅτι αἱ αὐξήσεις αὐταί ἁπλῶς θά ἐπιτείνουν τά πληθωριστικά φαινόμενα καί θά ὁδηγήσουν εἰς τήν οἰκονομικήν ἐξαθλίωσιν κυρίως τῶν μισθωτῶν.

● Ὑπενθυμίζεται, ἐπί τοῦ προκειμένου, ὅτι ἁρμοδίως εἶχε τονισθῆ τήν 22αν παρελθόντος μηνός εἰς ἀπάντησιν τῶν πρώτων αἰτημάτων τῶν μισθωτῶν δι' αὐξήσεις ἀποδοχῶν μετά τήν αὔξησιν τῶν τιμῶν τῶν τροφίμων, ὅτι οἱ ἐργαζόμενοι ἀντί αὐξήσεως ἀποδοχῶν θά πρέπει νά ἀναμείνουν τήν θετικήν ἀπόδοσιν τῶν κυβερνητικῶν μέτρων διά τήν οἰκονομίαν καί ὅτι δέν προβλέπεται εἰς γενικάς γραμμάς ἡ χορήγησις αὐξήσεων πέραν τῶν προβλεπομένων ὑπό τῶν πρός ὑπογραφήν συλλογικῶν συμβάσεων ἤ τῶν ὑπό ἔκδοσιν ἀποφάσεων τῆς διαιτησίας.

● Τό αἴτημα τῶν ἐργαζομένων εἰς τήν περίπτωσιν αὐτήν ἀναφέρεται εἰς τήν παροχήν αὐξήσεων πέραν ἐκείνων πού προβλέπει ἡ γενικωτέρα εἰσοδηματική πολιτική τῆς κυβερνήσεως, διότι μέ τό δεδομένον αὐτό, ἡ μέσω τῆς παγίας διαδικασίας αὔξησις τῶν κατωτάτων κλαδικῶν ἀμοιβῶν κατά 15 - 20% δέν ἰσοσκελίζει τήν λόγω τῆς ἀνόδου τοῦ κόστους ζωῆς ἀπομείωσιν τοῦ πραγματικοῦ εἰσοδήματος τῶν ἐργαζομένων. Πρός τοῦτο ἔχει ζητηθῆ ὡς γνωστόν ἀπό συνδικαλιστικάς ὀργανώσεις ἡ οὐσιαστική κατά 30% καί πλέον αὔξησις τῶν καταβαλλομένων ἀποδοχῶν.

● Ἀπό τήν χθεσινήν δραστηριότητα τῆς ΓΣΕΕ, διά τό μισθολογικόν ἀναφέρεται, ὅτι ὑπό τό πρίσμα τῆς σημερινῆς οἰκονομικῆς καί ἄλλης πραγματικότητος τήν ἔκτασιν καί τό εἶδος τῶν ληπτέων μέτρων διά τάς ἀμοιβάς θά μελετήσουν κατόπιν συστάσεως τοῦ πρωθυπουργοῦ τό ὑπουργεῖον Ἀπασχολήσεως καί ἡ ΓΣΕΕ, θά ληφθῆ δέ ὑπ' ὄψιν καί ἡ γενικωτέρα πολιτική ἡ ὁποία θά πρυτανεύση κατά τήν κατάρτισιν τοῦ νέου προϋπολογισμοῦ, ὁ ὁποῖος κατά τόν ὑπουργόν Ἀπασχολήσεως ἀποτελεῖ καθοριστικόν παράγοντα πρός τό παρόν τόν ὁποῖον πρέπει νά προσαρμοσθῶσι ἀναγκαίως καί τά ἄλλα μεγέθη τῆς οἰκονομίας.

Εἰς ἀνάλογον δήλωσιν εἶχε προβῆ καί ἕτερος κυβερνητικός ἐκπρόσωπος, ὁ ὁποῖος συνεδύασε τήν κατάθεσιν τοῦ προϋπολογισμοῦ μέ τήν λῆψιν μέτρων διά τούς μισθωτούς, ἀνέφερε δέ, ὅτι ἐφ' ὅσον μέχρι στιγμῆς δέν ἔχουν ληφθῆ σχετικά μέτρα, σημαίνει, ὅτι ἡ κυβέρνησις δέν ἔχει διαψευσθῆ εἰς τούς ὑπολογισμούς της διά τήν ἐπίπτωσιν τῶν μέτρων διά τάς τιμάς ἐπί τῶν ἐργατοϋπαλληλικῶν ἀμοιβῶν.

● Ἐν τῷ μεταξύ ἡ ὑπαναχώρησις τῆς Γ.Σ.Ε.Ε. εἰς τό αἴτημά της διά τήν αὔξησιν κατά 40% τῶν κατωτάτων ὁρίων ἀμοιβῶν σχολιάζεται ὡς ἐπιβεβαίωσις τῶν φόβων οἱ ὁποῖοι εἶχον διατυπωθῆ κατά τήν σύσκεψιν τῶν συνδικαλιστικῶν ἐκπροσώπων τήν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα, ὅτε εἶχε ζητηθῆ ἡ σύστασις ἐπιτροπῆς ἀγῶνος μέ τήν συμμετοχήν συνδικαλιστῶν ἐκτός διοικήσεως Γ.Σ.Ε.Ε. διά τήν διεκδίκησιν τῶν εὐλόγων μισθολογικῶν αἰτημάτων τῶν ἐργαζομένων. Κατά τήν σύσκεψιν εἶχε τονισθῆ ὅτι ἡ λύσις τῆς αὐξήσεως μόνον τῶν κατωτάτων ὁρίων δέν θά ἔχη οὐσιαστικῶς εὐεργετικήν ἐπίπτωσιν ἐπί τοῦ εἰσοδήματος τῶν ἐργαζομένων καί ὅτι ἀποτελεῖ γενικῶς ἡμίμετρον. Ἀντί τῆς λύσεως αὐτῆς — δηλαδή τῆς ἀναπροσαρμογῆς τῶν κατωτάτων ὁρίων — ἔχει προταθῆ ἡ χορήγησις αὐξήσεων ἐπί τῶν καταβαλλομένων ἀποδοχῶν ἔστω καί διά γενικοῦ νομοθετικοῦ μέτρου πρός κάλυψιν τῆς προκυπτούσης διαφορᾶς μεταξύ κόστους ζωῆς καί πραγματικῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας.

Τό αἴτημα αὐτό πρόκειται νά τεθῆ, ὡς ἀνεφέρετο χθές, ἀργότερον ἀφοῦ προηγουμένως ἐπιτευχθῆ ἡ ἀναπροσαρμογή τῶν κατωτάτων ὁρίων.

● Εἰς τήν γενικωτέραν δραστηριοποίησιν τῶν ἐργατικῶν ὀργανώσεων πρός διεκδίκησιν μισθολογικῆς ἀναπροσαρμογῆς εἰσῆλθεν ἀπό χθές καί τό προσωπικόν τῆς Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ, τό ὁποῖον ἀπειλεῖ τήν κήρυξιν πανελλαδικῆς ἀπεργίας εἰς ἔνδειξιν διαμαρτυρίας διά τήν μή ἐπίλυσιν τοῦ οἰκονομικοῦ του προβλήματος, τό ὁποῖον ὡς ἀναφέρεται ἔχει ἐπιταθῆ μετά τάς τελευταίας γενναίας ἀνατιμήσεις τῶν ἀγαθῶν καί τῶν ὑπηρεσιῶν.

Συγκεκριμένως ἡ Πανελλήνιος Ὁμοσπονδία Προσωπικοῦ Δ.Ε.Η. ἀπέστειλε πρός τούς ἁρμοδίους ἐξώδικον δήλωσιν καί διαμαρτυρίαν καί ζητεῖ τήν κατά 15—30% αὔξησιν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ κλάδου. Εἰς τήν δήλωσιν ἐπισημαίνεται ὅτι τό θέμα τῆς ἀναπροσαρμογῆς τῶν ἀμοιβῶν ἅπτεται τῆς γενικωτέρας κυβερνητικῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς, ἡ ὁποία ἐμποδίζει τήν ἐλευθέραν διαπραγμάτευσιν μεταξύ ἐργοδοτῶν καί ἐργαζομένων διά τήν σύναψιν συμβάσεων μέ ἀμοιβάς ἀναλόγους τῆς προσφορᾶς καί τῆς ζητήσεως ἐργασίας καί προσημμοσμένας περισσότερον πρός τό ὑφιστάμενον κόστος ζωῆς.

● Ἡ ὁμοσπονδία ζητεῖ τήν παροχήν ἀπό μέρους τῆς κυβερνήσεως τοῦ δικαιώματος εἰς τήν Δ.Ε.Η. διά τήν ὑπογραφήν συμπληρωματικῆς συμβάσεως διά τήν αὔξησιν τῶν ἀμοιβῶν τοῦ προσωπικοῦ καί ἀναφέρει ὅτι ἐάν ἐντός δεκαπενθημέρου δέν ἀντιμετωπισθῆ διά τοῦ προτεινομένου τρόπου τό ἀγχῶδες οἰκονομικόν πρόβλημα τῶν ἐργαζομένων τότε θά συγκληθῆ πανελλαδικόν συνέδριον πρός κάθοδον τοῦ κλάδου εἰς ἀπεργίαν.

Εἰς τήν ἐξώδικον τῆς Π.Ο.Π. - Δ.Ε.Η., ἡ ὁποία ἀπεστάλη πρός τόν Πρωθυπουργόν, τούς ἁρμοδίους ὑπουργούς καί τήν διοίκησιν τῆς ἐπιχειρήσεως ἀναφέρεται ὅτι ἡ δοθεῖσα πρό διμήνου εἰς τό προσωπικόν τῆς Δ.Ε.Η. αὔξησις 11% δέν καλύπτει ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει τό σημερινόν κόστος ζωῆς, τό ὁποῖον ἔχει αὐξηθῆ κατά ποσοστόν ἄνω τοῦ 30% μετά μάλιστα τάς ἐπισήμους ἀνατιμήσεις τῶν εἰδῶν διατροφῆς.

ΕΦΗΜΕΡΕΥΟΝΤΕΣ ΙΑΤΡΟΙ

ΑΘΗΝΩΝ

ΚΥΡΙΑΚΗΣ, 11ΗΣ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1973

Ἀπό 8 π.μ. Κυριακῆς, ἕως 7 π.μ. Δευτέρας

ΠΑΘΟΛΟΓΟΙ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

1. ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ ΕΜΜ., Μάχης Ἀναλάτου 73, Ἅγ. Σώστης 9237.888.
2. ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ Γ., Λ. Ριανκούρ 32 Ἀμπελόκηποι, 6424.122.
3. ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ Γ., Κορινθίας 5, Ἀμπελόκηποι, 703.805.
4. ΕΞΑΔΑΚΤΥΛΟΣ Ν., Πουλίου καί Βατοπεδίου 14, Ἀμπελόκηποι 6460.017
5. ΤΣΟΥΡΑΠΑΣ ΑΝΤ., Ἀμφείας 3, Γκύζη 6443.162.
6. ΜΠΙΛΙΡΑΚΗΣ Κ., Χρ. Σμύρνης 26, Κ. Πατήσια, 2014.501 ἤ 2028.881
7. ΓΕΡΟΛΑΚΗΣ ΙΩ., Ἀνδρομάχης 33, Καλλιθέα, 9518.463
8. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚ., Εὐτυχίδου 24 - 26 724.963, 733.998
9. ΛΕΚΚΑΣ ΚΩΝ., Ἀριστοτέλους 152, 829.776 ἤ 8812.044
10. ΠΕΤΡΙΔΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ, Γεδεῶνος 1, Ν. Ψυχικόν, 6722.595.

ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΙ

1. ΣΕΧΑΣ ΔΗΜ., Ἐλ. Βενιζέλου 128, Καλλιθέα, 962.225 9348.618
2. ΓΕΩΡΓΑΣ ΔΗΜΟΣΘ., Π. Κυριακοῦ 2 Ἀμαρούσιον, 8025.039

ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΟΙ

1. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩ., Καμελιῶν 22, Π. Ψυχικόν, 6712.203
2. ΚΑΡΥΔΗΣ ΔΗΜ., Καρνεάδου 20 733.006

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΙ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΟΙ (Συντονισταί ἐφημερίας)

(Συντονιστής 8 π.μ. — 8 μ.μ. Κυριακῆς, Χειρουργός)
(Συντονιστής 8 μ.μ. — 7 π.μ. Δευτέρας, Μαιευτήρ)

1. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΥΛ., Μεσογείων 8, Ἀμπελόκηποι, 789.190
2. ΜΕΡΤΖΑΝΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ, Αἰγινήτου 8, 735.139, 722.275
3. ΘΕΟΦΙΛΟΥ ΠΑΤΡ., Ἀστυδάμαντος 19, 732.484
4. ΚΑΔΑΣ ΚΩΝ. Ρηγίλης 8, 735.071

ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΚΥΡΙΑΚΗΣ 11ΗΣ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1973

Ἀπό 2 μ.μ. Σαββάτου ἕως 8 π.μ. Κυριακῆς

ΠΑΘΟΛΟΓΟΙ

1) ΖΟΓΚΑΡΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ ἰατρ., Λακωνίας 22 ΑΓ. ΣΟΦΙΑ, τηλ. 401.857, Μακεδονίας 47 ΑΓ. ΣΟΦΙΑ 4915.645.
2) ΤΖΙΒΑΝΙΩΤΗΣ ΧΑΡΑΛ., Συραγγείου 2 ΠΑΣΑΛΙΜΑΝΙ, 4179.857.
3) ΚΑΡΛΕΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, Παύλου Μελᾶ 15 ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΣ 4951.064.

ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΟΣ

ΠΑΡΑΣΧΗΣ ΟΡΕΣΤΗΣ, Γιαννοπούλου 13 Ν. ΦΑΛΗΡΟ, 4812.846, Ἰατρεῖον Βασ. Κων)νου 14 ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ, 424.750.

ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΣ

ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ ΚΩΝ)ΝΟΣ, Σωτῆρος 13, 4175.923.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΑΙ ΕΦΗΜΕΡΙΑΣ :

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ

ΑΝΩΜΗΤΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, Κανθάρου 23, 4511.200.

ΜΑΙΕΥΤΗΡ — ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΟΣ

ΠΕΤΡΟΥΤΣΟΣ ΜΑΡΚΟΣ, Βασ. Σοφίας 85, 4174.309.

ΕΦΗΜΕΡΕΥΟΝΤΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ :

10-11-1973: ΤΖΑΝΕΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ 4519.411.
11-11-1973: ΚΡΑΤΙΚΟ «ΒΑΣ. ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΗ» 4915.061.

ΕΦΗΜΕΡΕΥΟΝΤΑ ΙΑΤΡΕΙΑ Ι.Κ.Α. :

1) Κεντρικό Πειραιῶς, 2) Ἁγίας Σοφίας, 3) Δραπετσώνας, 4) Νικαίας, 5) Καμινίων.

Ἐπιστολή τοῦ π. Γ. Πυρουνάκη διά τό θέμα τῆς ἀπολύσεώς του

Ὁ πατήρ Γεώργιος Πυρουνάκης ἀπέστειλε πρός τόν Ἐξοχώτατον Ὑπουργόν Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων κ. Π. Σιφναῖον τήν ἀκόλουθον ἐπιστολήν:

«Προκάτοχός σας ἀναιτιολογήτ ω ς μέ ἀπέλυσε κατά Φεβρουάριον 1968 ἀπό τήν θέσιν τοῦ καθηγητοῦ θεολόγου τῆς Σχολῆς Μωραΐτη — Προτύπου Λυκείου Ἀθηνῶν, ὅπου ὑπηρέτουν εὐδοκίμως, καί χωρίς νά μοῦ δοθῆ τό δικαίωμα προσφυγῆς εἰς κρίσιν ἑτέρας ἀρχῆς.

»Τήν ἀπόλυσιν θεωρῶ ἄδικον. Αὕτη δέ ἐκτός τῶν δυσμενῶν ἐπιπτώσεων εἰς βάρος τῆς οἰκογενείας μου (πασίγνωστον εἶναι ὅτι δέν ἀποζῶ ἐκ τῶν ἱερατικῶν) ἔφερε εἰς ἐμέ ἀφόρητον πόνον διότι μέ ἀπεστέρησε τῆς πνευματικῆς ἱκανοποιήσεως, ἥν μοῦ ἐξησφάλιζε ἡ ἀπό ἕδρας διδασκαλία.

Δι' ἐκτενεστέραν πληροφόρησιν ἐπισυνάπτω πολυγραφημένα κείμενα, τά τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀνακρίσεως, εἰς ἥν, διά τήν ἐπίτασιν τῶν ἐπιπτώσεων, μέ τήν αὐτήν κατηγορίαν, τοῦ «μή νομιμόφρονος», μέ παρέπεμψε τό Σόν Ὑπουργεῖον.

»Ὑποβάλλω τήν παροῦσαν δι' ἐνημέρωσίν σας καί ἐν παρακλήσει, ἄν δύνασθε, νά ἀποκαταστήσητε τό δίκαιον».

Λεβητοποιός ἔπεσε ἀπό σκάλα δεξαμενοπλοίου καί σκοτώθηκε

Ἀπό ὕψος πέντε μέτρων ἔπεσε χθές σέ προβλῆτα τῶν ἐπισκευαστικῶν βάσεων Περάματος καί σκοτώθηκε, ὁ Παναγ. Ρήγας, 48 χρονῶν, λεβητοποιός. Ὁ Ρήγας ἔπεσε ἀπό τήν σκάλα τοῦ δεξαμενοπλοίου «Κέφ Πῆτερ», χτύπησε θανάσιμα μέ τό κεφάλι στήν προβλῆτα καί ἀκολούθως ἔπεσε στή θάλασσα.

Τό «Ποσειδωνία» κάθησε στόν βυθό μέ τήν πλώρη

● ΣΤΟ ΛΙΜΑΝΙ ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΗΣ

Τό ἐπιβατηγό - ὀχηματαγωγό «Ποσειδωνία» (ἑλληνικῆς ἰδιοκτησίας μέ κυπριακή σημαία) προσέκρουσε χθές τό πρωΐ στήν προβλῆτα τοῦ λιμανιοῦ τῆς Ἡγουμενίτσας μέ συνέπεια νά προκληθῆ ρῆγμα 3,5 μέτρων στό πρωραῖο τμῆμα του. Τό σκάφος «κάθησε» στόν βυθό μέ τήν πλώρη ἐνῶ ἡ πρύμνη βρίσκεται ἔξω ἀπό τή θάλασσα. Ἀπό τό ρῆγμα σημειώθηκε εἰσροή ὑδάτων. Τά ὀχήματα καί οἱ 350 ἐπιβάτες ἀποβιβάσθηκαν στήν ἀκτή καί θά συνεχίσουν τό ταξίδι τους μέ τή φροντίδα τοῦ πράκτορα τῆς πλοιοκτήτριας ἑταιρίας. Τό «Ποσειδωνία» ἐκτελοῦσε δρομολόγιο ἀπό τό Μπρίντεζι τῆς Ἰταλίας στήν Πάτρα μέσω Κερκύρας καί Ἡγουμενίτσας. Ὁ πλοίαρχος ἀποδίδει τό ἀτύχημα σέ κακή συνεννόηση μεταξύ γέφυρας καί μηχανοστασίου γιά τήν κίνηση τοῦ πλοίου μέσα στό λιμάνι.